

P o s v e t u

Irski škofje zoper teroriste. Irski radikalni nacionalistični elementi so ustvarili posebno teroristično (ustrahovalno) organizacijo, ki uprizarja atentate v raznih krajih Anglije. Ti atentati so že dosti številni ter so povzročili veliko gmočno škodo in vznemirjenje prebivalstva v sedanjem času, ki je vsled vojnih dogajanj že tako poln razburjenja. Zoper te nacionalistične teroriste so izgovorili irski škofje zelo odločno besedo. Znano je, da so irski škofje moške globokega narodnega prepričanja. Nad njihovimi narodnimi čustvi pa vlada vrhovno načelo krščanske pravičnosti in ljubezni, ki ga ti nacionalistični skrajneži kruto žalijo. Irski škofje v svoji izjavi proti tem teroristom ne dopuščajo nobenega izgovora, tudi tega ne, da posamezniki delajo po nalogu organizacije. Vsak je v svoji vesti odgovoren za vsako svoje delo: to je nauk škofov. Zoper irske teroriste izrekajo irski škofje najhujšo kazen: izobčenje iz katoliške Cerkve.

Napredek katolicizma v Afriki. Največji je napredek v Belgijskem Kongu, kjer sta med 14 milijoni prebivalcev dva milijona katoliki. Preteklo leto se je spreobrnilo h katoliški veri 180.000 ljudi. V šolah, ki jih vodijo misijonarji, se poučuje 600.000 otrok. Veliko je tudi karitativno delovanje (delo krščanske ljubezni) misijonarjev in misijonark. Med drugim vzdržujejo 524 bolnišnic in 102 domova za gobavce. Poleg Belgijskega Konga je vzhodna Afrika najplodovitejše misijonsko področje. Leta 1939. je naraslo število katolikanov za 100.000 ljudi. Tako znaša sedaj celotno število katolikanov 1.575.000 ljudi. V deželah vzhodne Afrike deluje 124 zamorskih duhovnikov, 56 bratov in 591 sester. Lani je ena izmed teh dežel (Uganda) dobila prvega črnega škofa.

Sovraštvo Molotovljevo. Molotov, po Stalini milosti zunanji minister sovjetske Rusije, je kajpada brezverskega in brezbožniškega mišljenja. To mišljenje se pri njem stopnjuje v pravo sovraštvo zoper vero, zlasti zoper katoliško Cerkev. Nedavno je Molotov izjavil nado, da bo sovjetska Rusija kmalu obvladala vse svoje sovražnike, k čemu ji pomaga rusko-nemška pogodba. Potem pa bo vso svojo moč obrnila zoper katoliško Cerkev, katero hoče uničiti. Molotov je menda v prejšnjih letih bral sv. pismo, če ne, pa je vsaj slišal besede božjega Zveličarja, ki je dal svoji Cerkvi jamstvo, da je ne bodo premagala peklena vrata. Mar misli Molotov, da bodo ruski brezbožniki izčrpali vso hudo-bijo in vso moč peklenškega brezdnja?!

Šubin se je medtem vrnil domov. Bil je poln gneva. Snoval je maščevalne načrte, enega strašnejšega od drugega. Vrgel se je v usnjati naslonjač, ne da bi z Natalijo spregovoril kako besedo.

Predsednik sovjeta je bil napaden, zasramovan! In s smrtno so mu grozili!

Ti zločinci zaslužijo najhujšo kazen. Aleksejev sin ne sme uiti smrti. A ne bo ga sam ustrelil. Kar odleglo mu je, ko se je spomnil na vojake, ki bodo naslednje jutro prišli iz Jaske. Njim bo prepustil vso stvar. Oni bodo z veseljem izvršili krvavo nalogo.

Ko je o stvari bolj natančno razmišljal, se mu je zdelo, da bo izvršitev smrtne kazni nad Klavsovimi bratovi težja, kakor je v začetku mislil. Spomnil se je na to, kako surovo ga je Klavsi zavrnil, ko mu je svetoval, naj zažge Balto. Fedor je komisarju še bližji ko Balta. Ali ga Klavsi ne bo klical na odgovor, ko bo doznal za smrt svojega brata? In kaj bo potem? Rišin ne pozna šale... Kaj naj stori? Da ne bi Fedorja kaznoval, se mu je zdelo nemogoče in nedopustno. Ko sužnji začnejo dvigati roke na svoje gospodarje, je konec miru in reda. Aleksejev sin je to storil, zaradi tega ga mora zadeti občutna kazen, ki bo tudi drugim v svarilo.

Dolgo je razmišljal o tem, kako bi se dala stvar najboljše urediti. Naposled je sklenil, da bo pisal Klavsu

Plaz povzročil hudo železniško nesrečo

Dne 17. marca ob petih zjutraj se je zgodila med postajama Zaluka in Ozalj na progi Novo mesto—Karlovec huda železniška nesreča, kakršne že dolgo ne pomnijo v naši državi. Radi kopnenja snega se je sprožil plaz kamenja s hriba in zasul progo. Osební vlak iz Karlovca je zavozil v plaz. Lokomotiva se je zarila v skalovje tako, da jo je dvignilo. Iztirila sta oba vagona II. razreda in sta zdrknila s potniki vred po obrežju v močno naraslo reko Kolpo. Tretji vagon dru-

gega razreda je obvisel na strmini. Lokomotiva se je zakotalila po bregu in se zavalila na oba vagona v vodi. Na progi sta ostala le dva osebna vagona in sedem priključenih vagonov, v katerih so se vozili vojni obvezniki. Nesreča je zahtevala okrog 15 mrtvih, okrog 30 hudo ranjenih ter več lažje. Točno število še ni ugotovljeno, ker vagonov še niso mogli dvigniti iz Kolpe. Na pomoč so bili takoj poslani pomožni oddelki, v novomeško bolnišnico pa spravljajo ranjence.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Najstarejši sotrudnik »Slovenskega gospodarja« umrl

Življenje in delovanje rajnega

Po vdano v božjo voljo prenašanem trpljenju je poklical Vsemogočni k sebi 13. marca v Krčevini pri Mariboru g. Gabrijela Majcen, profesorja v pokoju in najstarejšega sotrudnika našega lista.

G. profesor se je rodil leta 1858. pri Mariji Snežni ob današnji severni meji kot sin tamošnjega nadučitelja. Zrelotni izpit na učiteljsko je napravil v Mariboru in je nato služboval v št. Jurju ob juž. žel. in v Krčevini pri Mariboru, od koder je prišel na vadnico v Maribor in za profesorja na mariborsko učiteljsko. V nemški gonji proti slovenskim izobražencem je bil v šolskem letu 1907/8., dasi izboren vzgojitelj, predčasno upokojen. Pokoj je preživel v skrbi za družino v svoji hiši v Krčevini.

Od ustanovitve Spodnještajerske ljudske hranilnice in posojilnice v Mariboru je bil njen blagajnik do pred kratkim, ko ga je prisilila bolezen, da si je skušal zboljšati zdravje.

Ob prevratu je bil radi temeljitega zgodovinskega znanja v veliko pomoč Mariboru, katerega mu je ustvaril slovenska imena za ulice in spisal poljudno zgodovino mesta.

Dasi v pokoju, se je pridno udeleževal na polju vzgoje in izobrazbe naše mladine, za katero je sestavil eno najbolj priročnih vadnic.

Obsežna sta bila znanje in praksa pokojnega v gospodarstvu, kjer je bil čislán in iskan sadjar ter vinogradnik. Dolga leta po prevratu je poštvovalno načeloval mariborski Kmetijski združnici.

»Slov. gospodar« si šteje v veliko čast, da mu je bil rajni v letih pred vojno in tako rekoč do svoje smrti zvest sotrudnik. Zalagal je naš list z narodno-budnimi podlistki in predvsem pa s gospodarskimi prispevki. Nekaj let je urejal priljubljeno »Gospodarjevo« prilogo »Gospodarske novice«.

G. Gabrijel ni bil samo zgled profesorja ter javnega delavca, ampak je bil na svetilniku do svoje smrti kar se tiče krščansko vzornega dru-

žinskega življenja. Sam globoko prepričan praktičen katolikán je vzgojil tudi svoje otroke v strogo krščanskem duhu. Eden njegovih sinov je naš priljubljeni podban g. dr. Stanko Majcen, Gabrijel je višji nastavljenec in hčerka Anica je soproga mariborskega g. notarja Ašiča. — S svojo blago ženo, s katero je živel v najsrečnejšem zakonu, je obhajal pred leti na tihem zlato poroko.

Blagopokojni je bil v Mariboru ter po vseh Slovenskih gorah priljubljen ter spoštovan, ker je bil na delu za povzdigo slovenskega naroda z živo ter pisano besedo.

Dolgoletnemu sotrudniku želi »Slov. gospodar« zasluženo večno plačilo — žalujoči soprogi ter otrokom pa izraža iskreno sožalje!

Profesorjevo zadnje spremstvo

Priljubljenemu ter obsežanemu g. profesorju Gabrijelu je posodil zadnjo pot od kapelice na pobeškem pokopališču v Mariboru na sosedno frančiškansko 16. marca popoldne ves starejši Maribor in številna zastopstva iz okolice ter iz rojstne župnije blagopokojnega. Pogrebne molitve je opravil g. stolni župnik M. Umek ob asistenci. Žalostinki je odpel pevski zbor združenih pevcev z učiteljskega in pevskega društva »Maribor«. Za krsto so stopali za sorodstvom g. baš. dr. Marko Natlačen, prevz. g. škof dr. Ivan Tomažič v spremstvu stolnega dekana dr. Cukale ter kanonika dr. Janežiča, mnogo duhovnikov, prijateljev rajnega, oba okrajna načelnika, g. podžupan Žebot ter zastopniki vseh državnih uradov, šolstva ter raznih organizacij. Ob odprtem grobu se je poslovil od rajnega v ganljivih besedah g. stolni župnik. Številno spremstvo se je nato razšlo v zavesti, da je zalrka slovenska zemlja krsto velikega vzgojitelja slovenske mladine ter neustrašnega borca za slovenske pravice in posebno pa še obmejne Maribora.

Smrt obmejne g. duhovnika. Dne 15. marca so v Lučanaš onstran naše meje pokopali provizorja v št. Jurju ob Peanici, g. Antona Zupaniča, ki je 13. marca ob 15.30 nedaleč od njegovega župnišča nenadne smrti umrl. Pokojni

Rišinu. V pismu mu bo opisal, kaj se je zgodilo in ga prosil za razsodbo.

Glede pisanja je zadel na težavo. Sam ni znal pisati. Na pomoč bi moral poklicati Karanzina. Ker ni hotel, da bi ta zvedel za njegovo sramoto, katero je bil doživel pri Andrejevih, je misel na pismo zavrgel.

Prva kazen za Andrejeve bo, da bodo morali sprejeti v oskrbo ne samo tovariše delavce, temveč tudi vso četo vojakov. Za druge kazni pa se bo že nudila prilika. In Fedor se bo prej ali slej tako izpostavil, da ga bo kaka krogla »slučajno« zadel.

Položaj telesa, iztegnjene noge, viseče roke in ves zunanji izraz so izdajali nered, ki je vladal v njegovi glavi. Na vratu je čutil bol, sled Fedorjevega stiska. Od časa do časa se je prijel za boleče mesto, požrl slino in spalil obraz.

V takem razpoloženju je našel Šubina večerni mrak. V sobi je zavladala tema. Natalija je prinesla svetilko, a Šubin jo je nahrulil in sunil, nakar je odšla in svetilko odnesla...

Natša je pogledala mater. Starka je naposled v snu našla mir. Tudi Peter je zaspal.

V hiši, ki je malo prej bila polna joka in stoka, je zavladala nočna tišina.

Nemčija ima seveda tudi močne bojne vozove, dvomljivo pa je, da bi jih imela zaenkrat že v zadostnem številu.

Kisik v našem življenju. Včasih so rekli, da brez fosforja ni misli, a še važnejši je nemara kisik, brez katerega bi ne bilo življenja sploh. Poedina tkiva v človeškem telesu potrebujejo različne količine kisika za svoje delovanje. Tako porabi gram navadnega mišičja vsako minuto samo štiri enote kisika, gram srčnega mišičja pa desetkrat toliko, to je okrog 40 enot. Presemetljivo pa je, da potrebuje možgansko tkivo več nego dvakrat toliko, in sicer 90 enot na minuto. Ni torej nič čudnega, da nam možgansko delo ob pomanskajnu kisika kmalu zastane.

(Dalje stedi)